

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१८-२०१९

वेळ - २.३० मि.

विषय - तबला

गुण - ५०

सुचना: ०१) प्रश्न पहिला सोडविणे अनिवार्य आहे.

०२) उर्वरित सहा प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.

- प्र १ ला अ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करून पुन्हा लिहा. (कोणतेही पाच) ०५**
- १) बनारस हे घराणे घराण्याची एक शाखा आहे.
(दिल्ली, लाखनौ, पंजाब)
 - २) यांना वयाच्या १६ व्या वर्षीच ऑलइंडिया रेडिओ स्पर्धेत सुवर्णपदक मिळाले.
(पं. भवानी शंकर, पं. अनिदी चटर्जी, उ. झाकिर हुसेन)
 - ३) प्रामुख्याने पटण हा प्रकार वाद्यावर वाजविला जातो.
(ढोलकी, ढोलक, पखवाज)
 - ४) तेवरा तालाचे विभाग आहेत.
(३, २, ४)
 - ५) 'मिस्टर अॅण्ड मिसेस अय्यर' या चित्रपटाला यांनी संगीत दिले.
(पं. भवानी शंकर, पं. अनिदी चटर्जी, उ. झाकिर हुसेन)
 - ६) पं. रामसहायजी हे घराण्याचे कलावंत आहेत.
(अजराज, पंजाब, बनारस)
- ब) खालील विधाने 'चूक' की 'बरोबर' ते लिहा. (कोणतेही पाच) ०५**
- १) पं. भवानी शंकर यांचा जन्म १२ सप्टेंबर १९५६ साली झाला.
 - २) अजराज घराण्यात पेशकारा ऐवजी चलन चाला हा प्रकार वाजविला जातो.
 - ३) जेंव्हा एखाद्या तिडाई वाजविला जातो.
 - ४) त्रितालमध्ये ४ टाळ्या व ३ विभाग आहेत.
 - ५) समेला येऊन मिळण्याकरता जो छोटा बोल समुह वाजविला जातो. त्यास टुकडा असे म्हणतात.
 - ६) उ. झाकिर हुसेन यांनी उ. अल्लारखॉ यांच्याकडून तालीम घेतली.
- क) योग्य जोड्या जुळवा. ०४**
'अ' गट	'ब' गट
अ) चौताल	१) आडी लयीचे कायदे
ब) पं. भवानी शंकर	२) ६ विभाग
क) अजराडा	३) कुदऊसिंह घराणा
ड) बनारस	४) उठाणणे सुरुवात
इ) दादरा	५) ६ मात्रा
- प्र. २ रा खालील मुद्यांच्या आधारे तबलावाद उ. झाकिर हुसेन यांचे जीवन चरित्र लिहा. ०९**
(जन्म, जन्मस्थान, गुरु, घराणे, वादन वैशिष्ट्ये, तबल्यातील योगदान, मानसन्मान, पुरस्कार, शिष्य संप्रदाय)
- प्र. ३ रा 'बनारस' घराण्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा. ०९**
- प्र. ४ था खालील जोड्यांमधील फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही तीन) ०९**
१) रिदम मशिन - ड्रमसेट	२) ढोलक - ढोलकी
३) लोकसंगीत - पाश्चत्य संगीत	४) लग्गी - मोहरा

प्र. ५ वा सविस्तर टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

०९

- १) पखवाज
- २) लय व लयकारी
- ३) शास्त्रीय संगीताची साथसंगत
- ४) स्वतंत्र तबलावादन

प्र. ६ वा खालील ताल एकपट व दुप्पट लयीमध्ये त्यांच्या ठेव्याचे बोल, विभाग, सम, काल, टाळ्या, मात्रांची संख्या इ. लक्षात घेऊन लिपीबद्ध करा. (कोणतेही तीन)

०९

- १) एकताल
- २) केरवा
- ३) झपताल
- ४) तेरावा

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१८-२०१९

वेळ - २.३० मि.

विषय - तबला

गुण - ५०

सुचना: ०१) प्रश्न पहिला सोडविणे अनिवार्य आहे.

०२) उर्वरित सहा प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.

- प्र १ ला अ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करून पुन्हा लिहा. (कोणतेही पाच) ०५**
- १) यांना पंजाब घराण्याचे आद्यप्रवर्तक मानले जाते.
(उ. हुसेन बक्ष, पं. भवानी शंकर, पं. अनिंदी चटर्जी)
 - २) 'साज' या चित्रपटाला यांनी संगीत दिले.
(पं. भवानी शंकर, पं. अनिंदी चटर्जी, उ. झाकिर हुसेन)
 - ३) मुखड्याच्या तुलनेत नाजुक बोलांचा समेवर येऊन मिळणारा बोल समुह म्हणजेच होय.
(मोहरा, मुखडा, टुकडा)
 - ४) दादरा या तालाचा काल मात्रेवर आहे.
(१, ४, ५)
 - ५) 'द मॅस्टीक मेजर' या चित्रपटाला यांनी संगीत दिले.
(पं. भवानी शंकर, पं. अनिंदी चटर्जी, उ. झाकिर हुसेन)
 - ६) उ. कल्लु खाँ हे घराण्याचे कलावंत होते.
(अजराज, पंजाब, बनारस)
- ब) खालील विधाने 'चूक' की 'बरोबर' ते लिहा. (कोणतेही पाच) ०५**
- १) उ. झाकिर हुसेन यांचा जन्म ०९ मार्च १९५१ साली झाला.
 - २) पंजाब हा दिल्ली घराण्याशी संबंधित आहे.
 - ३) टुकडा कमीत कमी चार मात्रेचा व जास्तीत जास्त एक ते दोन आवर्तनाचा असतो.
 - ४) रुपक तालात सहा मात्रा आहेत.
 - ५) तालाच्या विविध रुपालाच लग्गी असे म्हणतात.
 - ६) पं. भवानी शंकर यांनी जयपूर व कुदऊसिंह घराण्याची तालीम घेतली.
- क) योग्य जोड्या जुळवा. ०४**
'अ' गट	'ब' गट
अ) झपताल	१) तिस्र जाती
ब) उ. झाकिर हुसेन	२) पंजाबी चाले
क) अजराडा	३) १२ मात्रा
ड) पंजाब	४) ४ विभाग
इ) एकताल	५) पंजाब घराणा
- प्र. २ रा खालील मुद्यांच्या आधारे पं. भवानी शंकर यांचे जीवन चरित्र लिहा. ०९**
(जन्म, जन्मस्थान, गुरु, घराणे, वादन वैशिष्ट्ये, पखवाजामधील योगदान, मानसन्मान, शिष्य संप्रदाय)
- प्र. ३ रा 'पंजाब' घराण्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा. ०९**
- प्र. ४ था खालील जोड्यांमधील फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही तीन) ०९**
- १) पखवाज - ढोलकी
 - २) ढोलक - ड्रमसेर
 - ३) शास्त्रीय संगीत - सुगम संगीत
 - ४) मोहरा टुकडा

प्र. ५ वा सविस्तर टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

०९

- १) स्वतंत्र वादन
- २) लोकसंगीताची साथसंगत
- ३) रिदम मशिन
- ४) लय व लयीचे प्रकार

प्र. ६ वा खालील ताल माहितीसह लिपीबद्ध करा. (कोणतेही तीन)

०९

- १) चौताल
- २) त्रिताल
- ३) दादरा
- ४) रुपक

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

दयानंद कला कनिष्ठ महाविद्यालय, लातूर

गुणवत्ता सुधारवर्ग २०१६

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

विषय - तालवाद्य (तबला)

२०१६-२०१७

वेळ - २ तास

गुण - २५

- सूचना:- १) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
२) उर्वरीत प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र. १ ला अ) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ०२
- १) उ.झाकीर हुसेन हे घराण्याचे कलावंत आहेत.
(पंजाब, अजराडा, लखनौ)
- २) चौताल या तालाच्या मात्रा आहेत.
(१०, ०६, १२)
- ब) चूक किंवा बरोबर ते लिहा. ०२
- १) जेव्हा मात्रांची गती अतिशय सावकाश असते त्या लयीस द्रुत लय असे म्हणतात.
- २) पखवाज या वाद्याचा उपयोग धृपद गायकीच्या साथीसाठी होतो.
- क) योग्य जोड्या जुळवा. ०३
‘अ’ गट	‘ब’ गट
अ) ढोलकी	१) ७ मात्रा
ब) ताल-रूपक	२) लावणी
क) ढोलक	३) लोकगीत
- प्र. २ रा खालील मुद्यांच्या आधारे उ. झाकीर हुसैन यांचे जीवन कार्य लिहा. ०९
- मुद्दे- जन्म, जन्मस्थान, गुरु, घराणे, वादन, वैशिष्ट्ये, तबल्यामध्ये योगदान, मानसन्मान, पुरस्कार, शिष्यसंप्रदाय, इ.
- प्र. ३ रा ‘अजराडा’ घराण्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा. ०९
- प्र. ४ था खालील पैकी कोणतेही ताल एकपट व दुप्पट लयीमध्ये माहितीसह लिपीबद्ध करा. ०९
- १) दादरा २) त्रिताल ३) झपताल ४) केहरवा

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१८-२०१९

वेळ - १ तास

विषय - तालवाद्य

गुण - २५

- प्र. १ ला अ) रिकाम्या जागा भरा. ०२
- १) पं. भवानी शंकर हे वाद्य वाजवितात.
- २) तेवरा तालात टाळ्या आहेत.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०२
- १) पं. अनंदो चटर्जी हे कोणत्या घराण्याचे कलावंत आहेत?
- २) जेंव्हा मात्रांची गती सावकाश असते त्यास कोणती लय म्हणतात?
- प्र. २ रा पं. भवानी शंकर यांचे जीवन चरित्र लिहा. ०९
- प्र. ३ रा बनारस घराण्याची सविस्तर माहिती लिहा. ०९
- प्र. ४ था खालील ताल लिपीबद्ध करा. ०३
ताल-तेवरा

दयानंद शिक्षण संस्था, लातूर

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१८-२०१९

वेळ - २.३०तास

विषय - तालवाद्य (तबला)

गुण - ५०

- सूचना:-** १) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
२) प्रश्नांचे गुण समोर दर्शविण्यात आले आहेत.

प्र. १ ला अ) कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा? (कोणतेही पाच) ०५

- १) सहा घराण्यापैकी हा स्वतंत्र घराणा आहे.
(पंजाब, बनारस, अजराडा)
- २) हे कलावंत पद्मभूषण पुरस्कार प्राप्त आहेत.
(आनिंदो चटर्जी, पं. भवानीशंकर, उ. झाकीर हुसेर)
- ३) तराणा हा गीत प्रकार लयीत गायला जातो.
(विलंबित लय, द्रुत लय, मध्य लय)
- ४) ही विस्तारक्षम रचना आहे.
(लग्गी, परण, टुकडा)
- ५) ख्यालगायनासाठी प्रामुख्याने या तालवाद्याचा संगतीसाठी उपयोग केला जातो.
(तबला, पखवाज, संतूर)
- ६) चौताल या तालात काल आहेत.
(तीन, दोन, एक)

ब) चूक किंवा बरोबर ते लिहा. ०६

- १) एकतालाच्या मात्रा दहा आहेत.
- २) ठुमरी, दादरा इ. उपशास्त्रीय संगीतातील गीतप्रकार आहेत.
- ३) मुखड्याच्या तुलनेत नाजुक बोलांचा समेवर येणारा बोलसमूह म्हणजे टुकडा होय.
- ४) जेव्हा मात्रांची गती अतिशय सावकाश असते तेव्हा त्यास विलंबित लय म्हणतात.
- ५) ९ मार्च १९५१ ही पं. भवानीशंकर यांची जन्मतारीख आहे.
- ६) सामताप्रसाद हे बनारस घराण्याचे तबलावादक आहेत.

क) योग्य जोड्या जुळवा. ०३

‘अ’ गट

‘ब’ गट

अ) चौताल

१) अजराडा घराणा

ब) उ. झाकीर हुसेन

२) सात मात्रा

क) मिरू खाँ

३) बारा मात्रा

ड) रूपक

४) पंजाब घराणा

प्र. २ रा

पं. भवानी शंकर यांचे जीवनचरित्र लिहा.

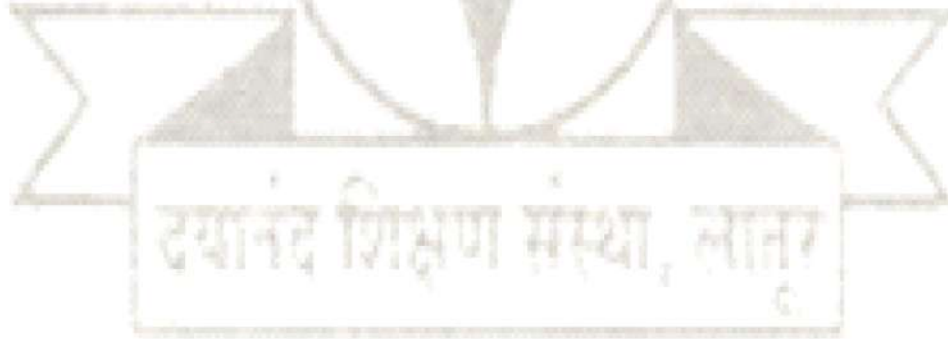
०९

प्र. ३ रा

‘अजराडा’ घराण्याची सविस्तर माहिती लिहा.

०९

- प्र. ४ था फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही तीन) ०६
- १) ढोलक - ढोलकी २) शास्त्रीय संगीत - पाश्चात्य संगीत
 ३) रिदम मशीन - ड्रमसेट ४) बेदम तिहाई - दमदार तिहाई
- प्र. ५ वा टीपा लिहा. (कोणतेही तीन) ०६
- १) साथसंगत २) स्वतंत्रवादन
 ३) लय व लयीचे प्रकार ४) पखवाज
- प्र. ६ वा खालीलपैकी कोणतेही तीन ताल एकपट, दुप्पट लयीमध्ये लिपीबद्ध करा. ०६
- १) एकताल २) तेवरा
 ३) केहरवा ४) झपताल
- प्र. ७ वा सोदाहरणासह व्याख्या लिहा. (कोणतेही तीन) ०६
- १) परण २) टुकडा
 ३) लग्गी ४) बेदम तिहाई

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१६-२०१७

वेळ - २.३० मि.

विषय - तबला

गुण - ५०

सुचना: ०१) प्रश्न पहिला सोडविणे अनिवार्य आहे.

- ०२) उर्वरित सहा प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
 ०३) एकू पाच प्रश्न सोडवा.
 ०४) उजवीकडील संख्या प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ०५) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पानावर लिहावे.

प्र १ ला अ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करून पुन्हा लिहा. (कोणतेही पाच) ०५

- १) घराण्यात पेशकार ऐवजी चलन-चाला हा प्रकार वाजविला जातो.
 (दिल्ली, फरूखाबाद, बनारस)
 २) उ. झाकिर हुसेन हे घराण्याचे तबलावादक आहेत.
 (फरूखाबाद, पंजाब, बनारस)
 ३) वाद्यावर परन बोलप्रकार वाजविला जातो.
 (ढोलक, डग्गा, पखवाज)
 ४) चौतालाच्या मात्र आहेत.
 (६, १२, १४)
 ५) तुमच्या अभ्यासक्रमानुसार ग्रॅमी अॅवार्ड पुरस्कार यांना मिळाला.
 (पं. अनिंदो चटर्जी, उ. झाकिर हुसेन, पं. भवानी शंकर)
 ६) उस्ताद हुसेन वक्ख यांना घराण्याचे प्रमुख मानले जाते.
 (अजराडा, पंजाब, बनारस)

ब) खालील विधाने 'चूक' की 'बरोबर' ते लिहा. (कोणतेही पाच) ०५

- १) एकतालामध्ये एकूण सहा टाळ्या आहेत.
 २) उस्ताद झाकिर हुसेन यांचा जन्म ९ मार्च १९५१ रोजी झाला.
 ३) सोलोवादनाची सुरुवात मुखड्यापासून करतात.
 ४) उस्ताद कल्लू खाँ व मेरू खाँ यांनी पंजाब घराण्याची निर्मिती केली.
 ५) पं. अनिंदो चटर्जी यांच्या गुरूचे नाव पं. ज्ञानप्रकाश घोष होय.
 ६) पं. राम सहाय बनारस घराण्याचे तबलावादक होते.

क) योग्य जोड्या जुळवा. ०४

'अ' गट

- अ) पं. भवानी शंकर
 ब) उ. झाकिर हुसेन
 क) लग्गी
 ड) रूपक
 इ) झपताल

'ब' गट

- १) केरवा
 २) दहा मात्रा
 ३) सात मात्रा
 ४) पखावज
 ५) उस्ताद अल्लारखाँ

- प्र. २ रा खालील मुद्यांच्या आधारे पखावज वादक पं. भवानी शंकर यांचे जीवन चरित्र लिहा. ०९
(जन्मदिनांक, जन्मठिकाण, गुरू घराणे, वादनवैशिष्ट्ये, योगदान इत्यादी.)
- प्र. ३ रा 'पंजाब' घराण्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा. ०९
- प्र. ४ था खालील जोड्यांमधील फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) दमदार तिहाई - बेदम तिहाई २) ढोलक - ढोलकी
३) शास्त्रीय संगीत - उपशास्त्रीय संगीत ४) सुगम संगीत - पाश्चात्य संगीत
- प्र. ५ वा सविस्तर टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) लय
२) तबला सोलोवादन
३) लोकसंगीत
४) ड्रमसेट
- प्र. ६ वा खालीलपैकी ताल एकपट व दुप्पट लयीमध्ये लिपीबद्ध करा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) रूपक
२) दादरा
३) झपताल
४) चौताल
- प्र. ६ वा सोदाहरण व्याख्या लिहा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) मोहरा
२) परन
३) टुकडा
४) लग्गी

"आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः"

डॉ.संदीप जगदाळे ऑनलाईन परीक्षा

परीक्षा क्र.

--	--	--	--

वर्ग - १२ वी

२०१७-२०१८

वेळ - २.३० मि.

विषय - तालवाद्य

गुण - ५०

सुचना: ०१) प्रश्न पहिला सोडविणे अनिवार्य आहे.

- ०२) उर्वरित सहा प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
 ०३) एकू पाच प्रश्न सोडवा.
 ०४) उजवीकडील संख्या प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ०५) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पानावर लिहावे.

प्र १ ला अ) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करून पुन्हा लिहा. (कोणतेही पाच) ०५

- १) अजराडा घराण्याचे कायदा प्रामुख्याने जातीमध्ये केलेले असतात.
 (चतुस्र, खंड, तिस्र)
- २) २००३ चा संगीत नाटक अकादमी पुरस्कार यांना मिळाला.
 (पं. अनिदो चॅटर्जी, उ. झाकीर हुसेन, उ. सिताब खाँ)
- ३) समेला येऊन मिळण्याकरता जो छोटा बोल समुह वाजवला जातो त्यास असे म्हणतात.
 (मुखडा, चक्रदार, टुकडा)
- ४) चौताल या तालामध्ये भाग आहेत.
 (बारा, सहा, चार)
- ५) हार्ट अँड डस्ट या चित्रपाचे संगीत दिग्दर्शन यांनी केलेले आहे.
 (उ. तौफिक कुरेशी, पं. ज्ञान प्रकाश घोष, उ. झाकीर हुसेन)
- ६) पं. अनोखेलाल मिश्रा हे घराण्याचे तबला वादक आहेत.
 (फरूकाबाद, बनारस, अजराडा)

ब) खालील विधाने 'चूक' की 'बरोबर' ते लिहा. (कोणतेही पाच) ०५

- १) पं. भवानी शंकर यांना चित्रपटासाठी वादन करण्याची फ्रतम संधी ए. आर. रेहमान यांनी दिली.
 २) पंजाब घराणे स्वातंत्र्य घराणे आहे.
 ३) जेव्हा एखाद्या तिहाईमध्ये बोल समुहाच्या शेवटी अक्षरानंतर दम किंवा विश्रांती घेतली जाते त्याला बेदम तिहाई असे म्हणतात.
 ४) झपताला मध्ये तीन टाळ्या व दोन काल आहेत.
 ५) मुखड्याच्या तुलनेत नाजूक बोलांचा समेवर येणारा बोल समूह म्हणजे मोहरा होय.
 ६) पं. अनिदो चॅटर्जी यांनी लखनौ घराण्याच्या तबला वादनाची तालीम उ. आफाक हुसैन खाँ यांच्याकडून घेतली.

क) योग्य जोड्या जुळवा. ०४

'अ' गट

अ) तेवरा

ब) साज

'ब' गट

१) दिल्ली घराणा

२) दोन भाग

- क) उ. सिताब खाँ
ड) पं. राम सहाय
इ) केहरवा
- ३) बनारस घराणे
४) उ. झाकिर हुसैन
५) सात मात्रा

- प्र. २ रा खालील मुद्यांच्या आधारे तबला वादक पं. अनिदो चॅटर्जी यांचे समग्र जीवन चरित्र लिहा. ०९
(जन्मदिनांक, जन्मठिकाण, गुरू घराणे, वादन वैशिष्ट्ये, तबल्यामध्ये योगदान, मानसन्मान, पुरस्कार, शिष्य संप्रदाय, इत्यादी.)
- प्र. ३ रा 'अजराडा' घराण्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा. ०९
- प्र. ४ था खालील जोड्यांमधील फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) बेदम तिहाई - दमदार तिहाई
२) पखवाज - ढोलक
३) शास्त्रीय संगीत - उपशास्त्रीय संगीत
४) ढोलकी - ड्रम सेट
- प्र. ५ वा सविस्तर टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) लय आणि लयीचे प्रकार
२) रिदम यंत्र
३) स्वतंत्र्य तबला वादनाचे नियम
४) पाश्चात्य संगीत
- प्र. ६ वा खालीलपैकी ताल एकपट व दुप्पट लयीमध्ये लिपीबद्ध करा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) त्रिताल
२) दादरा
३) एकताल
४) रूपक
- प्र. ६ वा सोदाहरण व्याख्या लिहा. (कोणतेही तीन) ०९
- १) लग्नी
२) परण
३) मोहरा
४) टुकडा

“आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः”

